

e-NIEUWS 19-09-2012

e-NIEUWS

e-NIEUWS bestaat uit nieuwe artikelen en nieuwsberichten die eerder op de VTW-website hebben gestaan.

Leden en relaties van de VTW ontvangen e-NIEUWS automatisch en hoeven zich niet aan te melden. Andere geïnteresseerden kunnen zich aanmelden via de website.

Bent u lid en ontvangt u toch geen e-NIEUWS dan is uw e-mailadres niet bij de VTW bekend. In dat geval wordt e-NIEUWS naar het algemene e-mailadres van de corporatie gestuurd.

Wilt u e-NIEUWS zelf ontvangen geef uw e-mailadres dan door aan de [ledenadministratie](#).

Inhoud

[27 september 2012: Lustrumcongres VTW](#)

[VTW roept op tot versneld aanpassen bestaande contracten](#)

[Beloningsnormen in de WOPT, beloningscode en WNT](#)

[Stand van zaken WNT](#)

[Meldpunt Integriteit Woningcorporaties: 462 meldingen sinds april 2009](#)

[Onderzoek naar vijf jaar visitatie](#)

[Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting](#)

[Btw-behandeling commissariaten per 1 juli 2012 gewijzigd](#)

[Start leergang aankomend commissarissen](#)

[Regionale bijeenkomsten bestuur en intern toezicht](#)

[Nieuwe VTW-handreikingen over grondbeleid en duurzaamheid](#)

[VTW-Workshoppogramma september-december 2012](#)

[14 November 2012: "Toezicht en bestuur: anders én beter!"](#)

Lustrumcongres VTW

27 september 2012

Toekomst van het interne toezicht en de VTW

Over **1 week** is het zover! Dan viert de VTW haar 10-jarig bestaan met een lustrumcongres. Al ruim 200 commissarissen en bestuurders melden zich voor deze feestelijke bijeenkomst op donderdag 27 september om te praten over de toekomst van het interne toezicht en de VTW.

Nog niet aangemeld? Stuur een mail met uw naam en adres naar: bureau@vtw.nl. Of ga naar [Leden login](#) (alleen voor leden) en meld uzelf online aan.

Wanneer: donderdag 27 september 2012 van 12.30-18.00 uur (programma 14.00-17.00 uur)
Waar: Rabobank (Duisenberg Auditorium), Croeselaan 18, 3521 CB Utrecht
Kosten: €95 voor leden en hun bestuurders en €295 voor niet-leden

Meer informatie over het [programma](#).

VTW roept op tot versneld aanpassen bestaande contracten

VTW-directeur Albert Kerssies roept raden van commissarissen op het gesprek met hun bestuurders aan te gaan en bestaande afspraken die van de beloningscode afwijken versneld aan te passen ([lees het persbericht](#)). Dit naar aanleiding van [berichtgeving in het Financieele Dagblad \(FD\) van 6 september](#) over te ruime beloning in de corporatiesector.

Albert Kerssies: "Ik ken vele corporatiebestuurders die zich, gestimuleerd door de raad van commissarissen, niet langer beroepen op hun verworven rechten en hun salaris hebben aangepast aan de [beloningscode van de sector](#). En het is de hoogste tijd dat ook de rest van de corporatiebestuurders die voor juli 2010 is benoemd zich rekenschap geeft van maatschappelijk aanvaardbaar belonen en zich aan de code conformeert".

Twee derde van de RvC's heeft salaris zittende bestuurder getoetst aan beloningscode

Uit [onderzoek dat de VTW eind 2011 heeft laten uitvoeren onder voorzitters van raden van commissarissen](#) blijkt dat deze er ook werk van maken om, bij bestuurders die voor de inwerkingtreding van de beloningscode zijn benoemd, de bestaande arbeidsvoorwaarden in overeenstemming te brengen met de beloningscode. Bijna twee derde van de raden van commissarissen heeft het salarisniveau van de zittende bestuurder getoetst aan de beloningscode. In de meerderheid van de gevallen waarin de al bestaande beloning bleek af te wijken van het beloningsmaximum in de code, zijn maatregelen genomen om de beloning te bevriezen of soms naar beneden bij te stellen.

Beloningscode leidt tot soberder beloningsbeleid

Na de inwerkingtreding van de beloningscode is een soberder beloningsbeleid van corporatiebestuurders ontstaan. Uit bovengenoemd beloningsonderzoek van de VTW blijkt dat bij alle nieuwe bestuursbenoemingen de beloningscode wordt nageleefd. Bijna 80% van alle corporatiebestuurders die voor en na de inwerkingtreding van de beloningscode zijn benoemd, wordt volgens de code beloond. Nog ongeveer 5% van alle bestuurders heeft een beloningsniveau dat boven het beloningsmaximum in de beloningscode uitkomt. Verder blijkt uit het onderzoek dat nieuwe bestuurders in vergelijking met de zittende bestuurders structureel lager worden ingeschaald.

Dit wordt ondersteund door [cijfers van het Ministerie van BZK](#). Hieruit blijkt dat in 2010 het belastbaar loon plus het werkgeversdeel van de pensioenpremie van alle corporatiebestuurders gelijk was aan dat in 2009. Volgens de VTW is, als de pensioenpremie buiten beschouwing wordt gelaten, het gemiddelde belastbaar jaarloon van corporatiebestuurders zelfs feitelijk gedaald.

Ook oproep corporatiebestuurders

Ook corporatiebestuurders zelf roepen hun collega's op: 'Maak een gebaar, bekijk uw beloning door de ogen van de maatschappij. En lever in.' schrijft Bert Wijbenga van woningcorporatie Woonbron op het [Corporatie-Forum van de website van Aedes](#). 'Met een afwachtende houding winnen we met de sector nooit aan legitimiteit.' Verschillende bestuurders vallen Wijbenga bij op het forum en kondigen initiatieven aan richting hun collega's in de sector.

Beloningsnormen in de WOPT, beloningscode en WNT

WOPT

De bestuurderssalaries in het [FD-overzicht van 6 september](#) (zie het bericht hierboven) betreffen salarissen boven de zogenaamde WOPT-norm, de wettelijke norm die bepaalt of de beloning dient te worden gemeld aan het Ministerie van BZK en/of de beloning openbaar moet worden gemaakt in het financiële jaarverslag van de corporatie. Hierbij gaat het grotendeels om beloningsafspraken die zijn gemaakt voor de inwerkingtreding van de Sectorbrede beloningscode bestuurders woningcorporaties op 1 juli 2010. Deze heeft namelijk geen directe gevolgen voor bestaande arbeidscontracten.

Beloningscode en WNT

Corporatiebestuurders die na 1 juli 2010 zijn benoemd worden beloond volgens de normen van de beloningscode ([bekijk hier de tabel met de naar functiezwaaarte gedifferentieerde beloningsmaxima](#)). Uitgangspunt hierbij is een beloning die past bij de opgave van de betreffende corporatie, met een maatschappelijk aanvaardbare maximumbeloning die op hetzelfde niveau ligt als de zogenaamde WNT-norm. Dit is de norm in het op 6 december 2011 door de Tweede Kamer unaniem aangenomen wetsvoorstel normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, waarin een maximum wordt gesteld aan de bezoldiging van bestuurders en hoogst leidinggevenden in de publieke en semipublieke sector waaronder woningcorporaties.

De drie beloningsnormen in de WOPT, WNT en de beloningscode zijn niet eenduidig. Er wordt uitgegaan van verschillende beloningsbegrippen. Lees de [notitie beloningsnormen bestuurders](#) waarin de verschillende normen worden belicht.

Stand van zaken WNT

Op 5 mei 2012 hebben de Eerste Kamerfracties van de VVD, PvdA, CDA, D66 en GroenLinks een schriftelijke inbreng geleverd op het wetsvoorstel normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sectoren (WNT). Ook heeft de gehele commissie van BZK de regering gevraagd om een reactie op de [ontvangen voorlichting van de Raad van State](#) over de gevolgen van de amendementen en de nota's van wijziging voor de consistentie en samenhang van het wetsvoorstel, alsmede voor de rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid ervan. [Lees het voorlopig verslag](#) en het [memorie van antwoord](#).

De plenaire behandeling is gepland op 30 oktober 2012. De verwachting is dat de WNT door de Eerste Kamer zal worden aangenomen en per 1 januari 2013 in werking zal treden. De VTW baseert zich hierbij op contacten met Eerste Kamerleden.

Meldpunt Integriteit Woningcorporaties: 462 meldingen sinds april 2009

Daling aantal meldingen per maand

Het Meldpunt Integriteit Woningcorporaties van het ministerie van BZK heeft sinds de start op 7 april 2009 (tot 22 augustus 2012) 462 meldingen ontvangen. In de eerste veertien maanden kwamen gemiddeld 19 meldingen per maand binnen. De achttien maanden daarna waren dit er gemiddeld 13. De afgelopen acht maanden werd het meldpunt gemiddeld 8 keer per maand gebeld.

25 meldingen naar ILT-Iod en 2 strafrechtelijke onderzoeken

Van al deze meldingen zijn er 134 in behandeling genomen. Deze betreffen rechtmatigheid (klachten over de verkoop van woningen, buitenlandse activiteiten) en zaken rond bestuur en integriteit. Hiervan zijn 25 meldingen na onderzoek van het ministerie van BZK overgedragen aan de ILT-Iod (Inlichtingen- en Opsporingsdienst die valt onder het ministerie van Infrastructuur en Milieu). Deze meldingen kwamen vooral van medewerkers, zakenpartners en anonieme bellers. Twee van de 25 meldingen hebben inmiddels geleid tot strafrechtelijke onderzoeken door het Openbaar Ministerie naar (oud-)bestuurders van de woningcorporaties SGBB en Laurentius.

Veel klachten van huurders

Ruim een derde van de meldingen is afkomstig van huurders. Veel daarvan gaan over huurgeschillen zoals de berekening van servicekosten en zijn door het Meldpunt Integriteit Woningcorporaties niet in behandeling genomen.

Het Meldpunt Integriteit Woningcorporaties is bedoeld voor meldingen over fraude bij woningcorporaties. Toenmalig minister Eberhard van der Laan van Wonen stelde het in nadat een aantal ernstige gevallen van zelfverrijking door bestuurders van sociale huisvesters aan het licht was gekomen. Bij het meldpunt kan iedereen, desgewenst anoniem, meldingen doen: bewoners, huurders, werknemers en interne toezichthouders van corporaties, bedrijven, overheden, belangenorganisaties en brancheverenigingen. De VROM-Inspectie beheert het meldpunt en voert als het nodig is nader onderzoek uit op basis van de meldingen. De melder wordt, voor zover de situatie dat toelaat, geïnformeerd over de stand van zaken en resultaat van de behandeling van de melding.

Het meldpunt is niet bedoeld voor klachten die een huurder, klant of belanghebbende gewoon bij een corporatie kan melden, zoals klachten over onderhoud van de woning of de wijk.

Het meldpunt kent een eigen mailadres: postbus.meldpuntintegriteit@minbzk.nl. Het postadres is:

Meldpunt Integriteit Woningcorporaties

Postbus 16191

ipc 525

2500 BD Den Haag

Meer informatie is te vinden op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/woningcorporaties/vraag-en-antwoord/adres/m/meldpunt-integriteit-woningcorporaties.html>

Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken ondersteunt commissarissen

De VTW heeft per 1 januari 2011 de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken in het leven geroepen, die onafhankelijk van de VTW opereert. De Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken, onder voorzitterschap van prof. dr. Jaap van Manen RA, heeft onder meer ten doel het met raad ondersteunen van de Raad van Commissarissen of de Raad van Toezicht van een woningcorporatie of van een individueel lid wanneer zij een vermoeden van een onenigheid of misstand constateren.

De VTW heeft bewust een mogelijkheid gecreëerd voor commissarissen en toezichthouders van een woningcorporatie om in vertrouwelijkheid met de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken te kunnen spreken. Toegang tot de adviesgroep is laagdrempelig en gevoelige dossiers kunnen in volstrekte vertrouwelijkheid worden besproken. De leden van de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken hebben ieder op hun eigen terrein verstand van de woningcorporatiesector en beschikken over ruime ervaring.

De Adviesraad Bestuurlijke Vraagstukken kreeg het afgelopen jaar vier serieuze verzoeken om advies. Die gingen over de koop van een pand van de corporatie door een bestuurder van die corporatie, declaraties, onroerendgoedtransacties en inhuren van steeds dezelfde aannemers.

Ga naar de [website](#) van de VTW voor meer informatie over: de samenstelling van de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken, wie een verzoek kan indienen, wanneer en hoe.

Onderzoek naar vijf jaar visitatie

Op 29 augustus stond de corporatiesector stil bij het feit dat ruim vijf jaar geleden visitatie als vierjaarlijkse verplichting werd opgenomen in de Aedescode en Governancecode Woningcorporaties. Tijdens het symposium '5 jaar maatschappelijke visitatie: waarde en toekomst' presenteerde de Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland (SVWN) de conclusies van de door de TU-Delft uitgevoerde eerste sector-brede inventarisatie naar het visitatiestelsel: ["Vijf jaar corporatievisitaties. Balanceren tussen verantwoord en leren"](#).

Vanaf 2009 is het aantal visitaties sterk toegenomen: ondertussen is bijna 90% van de corporaties tenminste éénmaal gevisiteerd en hebben al enkele tientallen corporaties een tweede visitatie afgerond.

Corporaties presteren goed

De uitkomsten zijn bemoedigend: corporaties presteren goed! Met een gemiddelde score van een 7 zijn de prestaties volgens de norm. Dat houdt in dat corporaties doen wat ze zich voornemen (Presteren naar Ambities), doen wat ze afspreken met de buitenwereld (Presteren naar Opgaven) en doen wat huurders van hen verwachten (Presteren volgens Belanghouders).

De onderdelen Presteren naar Vermogen en Governance scoren met respectievelijk 6.78 en 6.74 net onder de norm. Hier liggen voor een aantal corporaties dus nog verbeterpunten.

Belanghouders vinden visitatie is belangrijk

In het onderzoek komen tal van belanghouders aan het woord over het stelsel. De uitkomst is dat iedereen visitatie belangrijk vindt. Wethouders, huurdersorganisatie en andere belanghouders hebben veel waardering voor het visitatieproces van corporaties. Dat geldt ook voor corporatiebestuurders en raden van commissarissen. Het is vooral een geschikt leer- en verbeterinstrument. Visitatie draagt echter niet bij aan het vergroten van het maatschappelijk vertrouwen van corporaties.

Visitatie verplicht voor alle woningcorporaties

Belanghouders plaatsen ook kanttekeningen: het zou voor alle corporaties verplicht moeten zijn en niet alleen voor Aedes- en VTW-leden, de uitkomsten zouden een minder vrijblijvend karakter moeten hebben, er zou meer ruimte voor aanbevelingen moeten zijn en men vindt de kosten en opbrengsten nog niet in balans.

De Tweede Kamer nam op 5 juli bij de stemming over het wetsvoorstel Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting (nieuwe Woningwet) een [amendement](#) aan van de leden Van Bochove (CDA) en Bernds en (D66) dat alle woningcorporaties verplicht tot visitatie. Dit betekent dat ook woningcorporaties die geen lid zijn van Aedes en/of de VTW, zich straks eens per vier jaar moeten laten visiteren.

Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting

Stand van zaken

Na 10 jaar politiek debat nam de Tweede Kamer 5 juli unaniem de Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting aan. De nieuwe Woningwet behandelt onder meer het werkdomein van corporaties, de relatie met de gemeenten, het toezicht, de betrokkenheid van huurders en de gevolgen van de Europese beschikking over staatssteun.

[Lees meer](#) over de veranderingen die de nieuwe Woningwet betekent voor het interne toezicht en de governance.

Behandeling Eerste Kamer

De commissie van BZK heeft besloten om het voorbereidend onderzoek op 25 september 2012 te houden. Tijdens deze vergadering kunnen de commissieleden van de diverse fracties een schriftelijke bijdrage over het wetsvoorstel leveren en worden ze in de gelegenheid gesteld te reageren en/of zich aan te sluiten bij de geleverde inbreng.

Handreiking corporatieregels

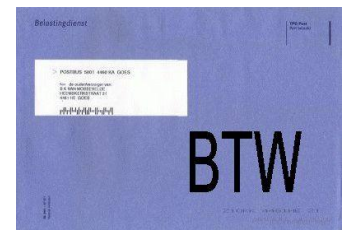
Zodra de nieuwe Woningwet door de Eerste Kamer is aangenomen zal de VTW-handreiking 'Corporatieregels in een notendop' (2005) worden geactualiseerd. Hierin wordt de publiekrechtelijke regelgeving die specifiek is voor woningcorporaties in beeld gebracht en samengevat.

Btw-behandeling commissariaten per 1 juli 2012 gewijzigd

Honorering commissaris per 1 januari 2013 exclusief btw

De btw-behandeling van commissariaten is per 1 juli 2012 gewijzigd. Hierdoor wordt een commissaris al bij één commissariaat beschouwd als btw-ondernemer. Zittende commissarissen die maximaal vier commissariaten vervullen kunnen tot 1 januari 2013 een beroep doen op de zogenaamde 'goedkeuring'.

In de [notitie](#) van Deloitte, opgesteld mede op verzoek van de VTW, wordt ingegaan op de beleidswijziging en gevolgen die dit in de praktijk heeft voor zowel de instelling als de commissaris. De notitie bevat tevens een praktisch stappenplan.

Stroomschema

Eind deze week ontvangen alle VTW-leden een overzichtelijk stroomschema waarmee een commissaris kan bepalen welke impact de wijziging heeft op zijn of haar btw-positie plus een voorbeeldfactuur.

Vragen?

Tijdens de inloop van de **regionale bijeenkomsten** die plaatsvinden op 11 oktober (Assen), 25 oktober (Vught), 22 november (Rotterdam) en 13 december (Zwolle) is een specialist van Deloitte aanwezig om vragen van commissarissen te beantwoorden, dit is van 17.30-18.00 uur (zie het bericht: [Regionale bijeenkomsten bestuur en intern toezicht](#)).

Lobby

De VTW voert, samen met de toezichthoudersverenigingen van maatschappelijke organisaties in de zorg, het onderwijs en de kinderopvang, een politieke lobby om een uitzondering of een aparte regeling te maken voor toezichthouders van maatschappelijke organisaties, en als dit niet kan de overgangsregeling (tot 1 januari 2013) te verlengen tot 1 januari 2014. Verder zullen bovengenoemde verenigingen in overleg treden met het Ministerie van Financiën om tot een administratieve lastenverlichting te komen.

Honorering commissaris per 1 januari 2013 exclusief btw

In de algemene vergadering van 27 november 2012 zal het bestuur de leden voorstellen de '[Honoreringscode commissarissen](#)' aan te passen, zodat de honoreringsbedragen per 1 januari 2013 exclusief btw zijn.

Start leergang aankomend commissarissen

Woningcorporaties maken werk van het intern toezicht in deze sector. Deze vorm van toezicht professionaliseert en dat stelt duidelijke kwaliteitseisen. Hierdoor ontstaat een groeiende vraag naar geschikte toezichthouders: mensen die door hun kennis, ervaring, achtergrond en houding een waardevolle bijdragen leveren aan woningcorporaties. Om aan deze vraag van corporaties te voldoen en om commissarissen goed beslagen ten ijs te laten komen, organiseert de VTW de leergang voor aankomend commissarissen. Dinsdag 11 september 2012 is een gezelschap van zeventien geselecteerde aankomend commissarissen in woningcorporaties met de leergang gestart.

Kwaliteit en diversiteit stimuleren

De (inmiddels derde) leergang richt zich op aankomend commissarissen die momenteel in de Raden van Commissarissen (RvC's) van woningcorporaties ondervertegenwoordigd zijn; namelijk personen met een leeftijd tussen 35 en 50 jaar, waarbij de samenstelling van de groep een goede mix vormt van mannen en vrouwen en personen met een Nederlandse en niet-Nederlandse culturele achtergrond. Hiermee wil de leergang bijdragen aan hoogwaardige diversiteit in RvC's en daarmee aan het versterken van het intern toezicht. Met dit initiatief vergroten de partners samen actief het aanbod van geschikte kandidaten en stimuleren, tegelijkertijd, de diversiteit binnen RvC's van woningcorporaties.

Programma van de leergang

De leergang bestaat uit zes cursusdagen (sept 2012 – juli 2013) en een traineeship van een jaar bij een RvC van een woningcorporatie. Het programma biedt specifieke kennis en vaardigheden voor commissarissen, onder meer over de rol van de RvC, achtergronden van volkshuisvestelijke doelen (beleid en verantwoording, financiering, garantieregelingen en risicofactoren), Corporate Governance, het maatschappelijk verantwoordingsproces en de verhouding met de vele verschillende belanghebbenden.

De VTW organiseert de leergang in samenwerking met zes werving- en selectiebureaus voor toezichthouders: Atrivé, Ebbinge, ERLY the consulting company, Nationaal Register, NMC-Nijssen International executive search en Public Spirit. Governance Support begeleidt de leergang.

Meer informatie over de leergang vindt u op de [website](#) van de VTW.

Regionale bijeenkomsten bestuur en intern toezicht

11 oktober Assen - 25 oktober Vught - 22 november Rotterdam - 13 december Zwolle

In 2012 zijn er zeven regionale themabijeenkomsten over het samenspel tussen bestuurder en Raad van Commissarissen. Hoe doe je dat in deze roerige tijden? De weerbarstige praktijk laat zien dat er in het intern toezicht lastige dilemma's kunnen ontstaan. De VTW en Aedes organiseren de bijeenkomsten. Ruim 150 toezichthouders en bestuurders bezochten de bijeenkomsten in Amsterdam, Limbricht en Arnhem.

Sprekers

Jaap van Manen (onder andere Hoogleraar Corporate Governance, commissaris DNB, Lid Monitoring Commissie Corporate Governance Code) en Koos Parie (ervaren bestuurder en toezichthouder) bespreken dilemma's en geven handreikingen.

Programma

17.30 uur Ontvangst met broodjes.

Tijdens de ontvangst is er gelegenheid om uw vragen over de beleidswijziging btw-heffing commissarissenvergoeding voor te leggen aan een specialist van Deloitte.

18.00 uur Inhoudelijk programma

- Welkom door Jan Boeve (directeur Aedes) en Albert Kerssies (directeur VTW)
- 'Hoe werkt het samenspel tussen bestuurder en commissaris in deze roerige tijden?' door Koos Parie
- 'Dilemma's over bestuurlijke vraagstukken en hoe hiermee om te gaan in de praktijk, gekoppeld aan de randvoorwaarden en de praktijk van goed intern toezicht' door Jaap van Manen

20.15 uur Afsluitende borrel (tot ongeveer 21.00 uur)

Data en locaties tweede helft 2012

- 11 oktober - Van der Valk Hotel Assen, Assen
- 25 oktober - Hotel 's-Hertogenbosch-Vught, Vught
- 22 november - Airport Hotel (Regardz), Rotterdam
- 13 december - Grand Hotel Wientjes, Zwolle

Voor wie?

De bijeenkomsten zijn toegankelijk voor VTW-leden en directeur-bestuurders van corporaties (Aedes-leden). Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Aanmelden en informatie

VTW-leden kunnen zich aanmelden via [Leden login](#) op de website van de VTW of het volledig ingevulde aanmeldingsformulier uit de schriftelijke uitnodiging opsturen naar het VTW-bureau. Voor meer informatie kunnen VTW-leden contact opnemen met [Danielle Eroglu](#) (T: 030 - 25 25 785).

Nieuwe VTW-handreikingen over grondbeleid en duurzaamheid

Om haar leden te ondersteunen bij de uitoefening van hun functie publiceert de VTW regelmatig handreikingen over onderwerpen die voor de interne toezichthouder relevant zijn. Binnenkort verschijnen twee nieuwe publicaties: over grondbeleid en duurzaamheid.

Grondbeleid

De handreiking 'De toezichthouder en grondbeleid' is geschreven door George de Kam, voormalig bijzonder hoogleraar Maatschappelijk ondernemen met grond en locaties aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

De Kam heeft de afgelopen jaren veel onderzoek gedaan naar het optreden van corporaties op de grondmarkt. In de VTW-handreiking laat hij zien wat voor toezichthouders van belang is om grip te houden op het grondbeleid van de corporatie waarmee zij verbonden zijn.

Duurzaamheid

De handreiking 'Toezicht op duurzaamheid' is geschreven door Vincent Gruis en Anke van Hal, beiden verbonden aan de Technische Universiteit Delft.

De auteurs wijzen op de urgentie van duurzaamheid in de woningbouw. Deze is juist vanwege de economische crisis groter dan ooit, terwijl de financiële speelruimte van corporaties kleiner wordt. Ze gaan in op het belang van maatregelen die duurzaamheid door woningcorporaties bevorderen, de verschillende ambitieniveaus en strategieën van corporaties ten aanzien van duurzaamheid, en bieden een handreiking voor de wijze waarop commissarissen toezicht kunnen houden op de resultaten. Dit alles met als doel ook in economisch zware tijden tegemoet te komen aan de maatschappelijke doelstelling van woningcorporaties; het huisvesten van bewoners die daar zonder ondersteuning financieel niet toe in staat zijn.

Bestellen

Commissarissen die lid zijn van de VTW ontvangen automatisch gratis een exemplaar van nieuwe VTW-publicaties per post. Corporaties waarvan leden van de RvC lid zijn van de VTW kunnen voor 100 euro per jaar een abonnement afsluiten op de publicaties van de VTW. Aanmelden hiervoor kan via het [VTW-bureau](#).

Ook niet-leden en andere geïnteresseerden kunnen de publicaties bestellen bij het [VTW-bureau](#) onder vermelding van de titel en het aantal gewenste exemplaren.

Een compleet overzicht van alle handreikingen vindt u op [website](#) van de VTW.

VTW-Workshopprogramma september-december 2012

Regelmatige bijscholing van commissarissen om het kennisniveau te laten aansluiten bij de ontwikkelingen in het toezicht en de corporatiesector is noodzakelijk. De VTW biedt daarvoor een compleet workshopprogramma aan – incompanyworkshops, workshops voor commissarissen van grote corporaties en de reguliere workshops in Utrecht – expliciet gericht op woningcorporaties, dat jaarlijks wordt geactualiseerd en aansluit bij recente ontwikkelingen. Deelnemers zijn over het algemeen erg tevreden over de kwaliteit van de workshops en beoordelen deze als 'goed' tot 'zeer goed'.

Incompanyworkshops – NIEUW

"VTW breidt in samenwerking met Governance University Advisory (GUA) haar incompany aanbod verder uit. Alle onderdelen van het VTW curriculum voor commissarissen kunnen in uw organisatie op maat worden gegeven, waarbij gedacht kan worden aan effectief samenwerken in de RvC, professionalisering en evaluatie van de RvC, effectief werken in en met commissies in de RvC, de RvC als goede opdrachtgever van de externe accountant, juridische aspecten en goed werkgeverschap vanuit de RvC.

VTW heeft voor de invulling van haar incompany-aanbod GUA geselecteerd, vanwege de specifieke governance-deskundigheid en de langjarige relatie. Dr. Stefan Peij, directeur van GUA en destijds lid van de Commissie Governance Woningcorporaties: "Voordeel van incompany opleidingen is dat naast commissarissen, bestuurders ook kunnen aanschuiven. Het proces wordt dan gezamenlijk beleefd en kan op maat toegesneden worden voor de betreffende woningcorporatie. Met wat huiswerk vooraf door ons als begeleiders kunnen de specifieke uitdagingen van de corporatie in één adem meegenomen worden in de kennisoverdracht".

Graag stellen we enkele adviseurs van GUA aan u voor. Mr drs Wendy de Jong is zelf commissaris bij enkele woningcorporaties, maar ook in de financiële- en zorgsector. Zij adviseert RvC's over inrichting van de governance en compliance. Mr Bart de Lange adviseert RvC's van woningcorporaties en financiële instellingen, met name over effectieve samenwerking tussen RvC en bestuur. In de volgende nieuwsbrief kunt u kennismaken met meer GUA-adviseurs.

U kunt voor meer informatie contact opnemen met VTW-directeur Albert Kerssies (E: a.kerssies@vtw.nl, T 030 – 25 25 785, M 06 – 29 60 67 02). Voor meer informatie over GUA kunt u naar de [website](#) van GUA.

Workshops voor commissarissen van grote corporaties

Speciaal voor leden van Raden van Commissarissen/Toezicht van woningcorporaties vanaf ongeveer 15.000 verhuureenheden organiseert de VTW in samenwerking met Governance University in het najaar van 2012 en in het voorjaar van 2013 een tweedaags programma met workshops in Doorn. Het programma is erkend door Cedeo en Nivra en geeft 15 PE-punten en vindt plaats op 10 oktober en 31 oktober 2012 en op 6 februari en 13 maart 2013. In de workshops is veel aandacht voor het uitwisselen van ervaringen en 'best practices' op specifieke, door de deelnemers zelf aangegeven onderwerpen. [Meer informatie over het programma](#). Voor deze workshops kunt u zich online aanmelden via [Leden login](#) op de website van de VTW.

Workshops

In de tweede helft van 2012 biedt de VTW workshops aan in Utrecht. De workshops zijn ingedeeld in vier categorieën.

Basis - Gericht op het verkrijgen van kennis en het verdiepen van inzichten waarover iedere commissaris moet beschikken.

- [Basiskennis voor toezicht op financiën](#) (29 november 2012, 10.00 - 18.00) – **VOL**
- [Corporate governance en de rol van de RvC](#) (17 december 2012, 16.15 - 21.00)
- [De wereld van de woningcorporatie](#) (30 oktober 2012, 16.00 - 21.00)
- [Projectontwikkeling en vastgoedtransacties](#) (1 oktober 2012, 09.30 - 18.00)

Verdieping - Verdergaande kennis en inzicht gericht op onderdelen van de functie van de commissaris.

- [Effectieve communicatie in de RvC](#) (11 december 2012, 16.00 - 21.00) – **NIEUW / VOL**
- [Risicomanagement](#) (18 september 2012, 15.30 - 21.00)
- [Toezichtkader, toetsingskader en informatievoorziening](#) (9 oktober 2012, 10.00 - 18.00)

Specialisatie - Gericht op commissarissen met een specifieke functie of taak binnen de Raad van Commissarissen.

- [Financiën voor specialisten](#) (21 november 2012, 09.30 - 18.00)

Actualiteit – Inkijk in nieuwe ontwikkelingen die voor de commissaris relevant zijn.

- **Financieringsconstructies voor woningcorporaties** (Deze workshop vindt plaats op een nog vast te stellen datum in november 2012 en behandelt de verschillende mogelijkheden die er zijn, hun voor- en nadelen en de wijze waarop risico's beheerst kunnen worden. Tevens zal worden ingegaan op eisen te stellen aan het treasurystatuut als toezichtkader.)

Introductie nieuwe commissarissen

VTW adviseert nieuwe commissarissen een 'tailor made' introductiepakket samen te stellen, waarbij onderstaande drie workshops als minimum vereiste worden voorgesteld:

- **De wereld van de woningcorporatie**, voor nieuwe commissarissen die de volkshuisvestingssector niet (goed) kennen.
- **Corporate governance en de rol van de RvC**, voor nieuwe commissarissen die geen of weinig ervaring hebben met de functie van toezichthouder.
- **Basiskennis voor toezicht op financiën**, voor commissarissen die weinig of geen ervaring hebben met financiën en/of die de volkshuisvestingssector met zijn specifieke financiële regels en mechanismen niet kennen.

Beperkte omvang

De omvang van het aantal deelnemers per workshop is beperkt tot maximaal 15 personen en voor de workshop 'Effectieve communicatie in de RvC' tot 12. Daardoor is het mogelijk niet alleen kennis over te dragen, maar is er ook ruimte voor verdieping van inzichten en discussies waarin deelnemers met elkaar ervaringen uitwisselen.

Aanmelding

U kunt zich online aanmelden voor de workshops via [Leden login](#) op de website van de VTW.

14 November 2012: "Toezicht en bestuur: anders én beter!"

In de turbulente discussies over effectief toezicht en bestuur is het geluid van John en Miriam Carver, ontwerpers en vertegenwoordigers van het Policy Governance® Model, uniek en heel inspirerend. En het biedt uitkomsten waar in de Nederlandse discussies nog niet aan wordt gedacht.

Zes jaar na hun laatste optreden in Nederland, komen de Carvers opnieuw naar Nederland. Een bijzondere kans voor een breed publiek van toezichthouders, bestuurders, directeuren en andere geïnteresseerden om kennis te maken met dit complete en integrale bestuursconcept.

Wanneer: woensdag 14 november 2012 van 13.30-21.30 uur (programma 14.00-21.30 uur)
Waar: Nyenrode Business University
Kosten: €345
Organisatie: Maas Bestuursvraagstukken v.o.f.

Meer informatie over het programma en aanmelding: www.carverevent.nl

Als u geen e-NIEUWS van VTW meer wilt ontvangen, [klik hier](#).